

Taidekuvan etikkaliemi

Ei ole järkeä puhua kuvan tai tekijän etiikasta irrallisena osana moraalista yleensä. Jos keskitytään vain osa-alueisiin, on se todellisuuden poissulkemista ja näin ollen moraalitonta, kuten huomaamme talous- ja ympäristöongelmista.

Taide mielletään vapaammaksi alueeksi kuin muu yhteiskunta. Taiteessa voidaan muka tehdä ihan mitä vain... Mutta voiko taide olla irti muusta yhteiskunnasta ja sen moraalikriisistä? Vai onko peilikuva alkanut rumemmaksi kuin itse malli?

Mielenkiintoista on, kun viattomuuden auraa ylläpitävät kuvat, kuten Männikön dokumenttikuvat nostetaan toi-

siä kohtaan, joita kuvissa on. Kannattaa kuitenkin miettiä, piittaavatko kuvien ihmiset taidemaailmasta yleensä tai erityisesti mitään...

Taiteesta on muodostumassa massakulttuurin marginaalia, vaikka toisaalta viihteen ammattilaisiakin kutsutaan taiteilijoiksi, ja kohta myös urheilijoita. Viihde, taide ja urheilu ovat osa samaa projektia, minkä kautta ihmisille tuotetaan elämyksiä, muodostetaan yhteisöllistä energiakenttää.

Taidehallinnon täytyy löytää taiteilijoiden suuresta joukosta aina jokin tuote, jota voidaan markkinoida julkisuuden ehdoilla. On jossain määrin sattumanvaraista kuka se on, kunhan täyttää tietyt, trendien mukaan vaihtuvat ehdot.

Kuva on osa suurempaa vallankumousta, joka päivittäin vaikuttaa tajuntaamme, olosuhteisiimme ja sitä kautta moraalimme. Tarkoitan teknologista vallankumousta, joka alkoi jo kivikaudella ja jatkuu edelleen koko ajan kiihtyen. Teknologia on luonut oman mekaanisen moraalin, jossa todellisuutta mitataan lopuksi aina rahalla (joka vaihdon välineenä on vanhanaikainen). Meidät opetetaan tarkastelemaan asioita koneiden luoman moraalikehyksen kautta, jossa yhden pisteen perspektiivioppina toimii rahajärjestelmän ylläpitämä talouskasvu.

Mistä tässä moralisoinnissa on kysymys? Olen päätenyt siihen että olemme psykoosissa ja yritämme selviytyä siitä jäljittelemällä mekaanisesti sitä, mitä opimme pitämään todellisuutena, eli mediatodellisuutta ja pakenemalla sitä todellisuutta, minkä itse asiassa näemme ja koemme. 1990-luku oli jo pakenemisen vuosikymmen. Olemme lähes täydellisesti siirtäneet vastuun lähimmäisistä ja omasta tajunnastamme lakien, mediajulkisuuden ja teknologian hallitsemalle yhteiskuntakoneelle. Vastuusta luopuminen aiheuttaa samankaltaisen psykoosin kuin sotatila, jossa osa ihmisistä aina tuntee joutuneensa (päässeensä?) kaiken vastuun ja moraalin ulkopuolelle.

Sinänsä ihmisen elämän moralisoiminen on yhtä keinotekoista kuin maailmankaikkeuden tarkasteleminen pelkän radioteleskoopin avulla. Jotain siitä opimme, mutta samalla rajaamme kovin paljon pois. Inhimilliseen tajuntaan liittyvä looginen nokkeluus mahdollistaa tässäkin sen, että voimme selittää minkä tahansa ilmiön millä tahansa teorialla ja aina se antaa toimivia tai ainakin loogisia tuloksia.

Itse toivon ihmisten kyllästymistä mediaan ja kuvaan ja enemmän kiinnostusta omaan elämään ja lähiympäristöön. Se on ainakin järkevää.

Aimo Hyvärinen
mediataiteilija, Valokuvataiteilijoiden liiton ja SARVin jäsen

kirjoittaja on viime vuosina tuottanut opetusta, yhden näyttelyn ja dokumenttielokuvia.

Lisätietoja:

<http://www.hiqvisual.fi/ami.htm>

”Olen aina pitänyt valokuvaamista säädettömänä - juuri siksi olin siihen niin ihastunutkin ja kun ensi keran valokuvasin, tunsin oloni ihan perverssiksi.” (Diane Arbus Susan Sontagin kirjassa Valokuvauksesta)

seen maailmaan, kuin mistä ne lähtevät eli taidemaailmaan. Joidenkin mielestä se muutos, mitä kuvien merkityksissä tapahtuu, on moraalitonta niitä ihmi-

Aimo Hyvärinen omakuva.